

Dosarul nr. 1ra-1251/16

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

29 iunie 2016

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinar declarate de avocatul Chiriakov Grigore în numele inculpatei Roșca Olga și de avocatul Grosu Eugen în numele inculpatei Verdeș Liudmila, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 martie 2016, în cauza penală în privința lui

*Verdeș Liudmila Ivan, născută la
09.02.1958, originară și domiciliată în s.
Doina, r-nul Cahul,*

și

*Roșca Olga Nicolai, născută la
20.03.1974, originară din s. Coștangalia, r-nul
Cantemir, domiciliată în s. Doina, r-nul Cahul,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.10.2015 - 23.12.2015;

Instanța de apel: 19.01.2016 - 15.03.2016;

Instanța de recurs: 20.05.2016-29.06.2016;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 23 decembrie 2015, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală Verdeș Liudmila și Roșca Olga au fost recunoscute vinovate și condamnate în baza art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal fiindu-le stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale (6000 lei) fiecareia.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că Verdeș Liudmila deținînd funcția de primar al s. Doina, r-nul Cahul, validată în această funcție prin hotărîrea Judecătoriei Cahul din 23 iunie 2011, în atribuțiile căreia intra asigurarea executării deciziilor consiliului local, răspunderea de inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și a celui privat ale satului, în conformitate cu prevederile art. 29 alin.(1) lit. a) și g) a Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, fiind șeful administrației publice locale și avînd dreptul de a participa la ședințele consiliului local și dreptul de a se pronunța asupra tuturor

problemelor supuse dezbaterii, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, pe parcursul lunilor mai-septembrie 2014, urmărind scopul confecționării documentelor oficiale false, care acordă drepturi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, la propunerea sa, secretara primăriei și consiliului local al s. Doina, r-nul Cahul, Roșca Olga și prin înțelegere prealabilă cu aceasta, acționând intenționat, având scopul falsificării documentelor oficiale, aflându-se în s. Doina, r-nul Cahul, urmărind scopul producerii unor consecințe juridice și săvârșirea unei fapte cu intenție, care poate produce consecințe socialmente periculoase a falsificat ”deciziile Consiliului comunal Doina cu nr. 03/06 din 26.05.2014 în care a introdus date false cu privire la formarea și separarea bunurilor primăriei comunei Doina”, precum că ”se formează bunurile imobile ale UAT Doina cu nr. cadastral 2130108432 și suprafața totală 8,7191 ha situate pe teritoriul s. Doina, r- nul Cahul în bunuri imobile, trei părți cu suprafețele de 0,80 ha, 2 ha, 5,9191 ha”, cât și ”decizia Consiliului comunal Doina cu nr.06/06 din 17.07.2014 în care a introdus date false cu privire la modificarea deciziei despre aprobarea numerelor cadastrale atribuite terenurilor UAT s. Doina , r-nul Cahul din 15.02.2013”, precum că ”se consideră dreptul de proprietate publică domeniul privat al Unității Administrativ Teritoriale Doina următorul teren cu nr. cadastral 2130108432 cu suprafața de 8,7191 ha. Scopul repartizării terenului este teren agricol pentru construcții agricole. Se aprobă planul cadastral al terenului agricol cu nr. cadastral 2130108432”, deși Consiliul comunal Doina nu a adoptat în realitate asemenea decizii în ședințele acestuia din 26.05.2014 și respectiv 17.07.2014. Deciziile în cauză le-au prezentat în Oficiul Cadastral Teritorial Cahul și care au servit drept temei juridic la înregistrarea bunului imobil cu nr. cadastral 2130108432, atribuindu-i drept de proprietate Primăriei com. Doina, r-nul Cahul.

Roșca Olga, deținând funcția de secretară a primăriei și Consiliului local s. Doina, r-nul Cahul, numită prin decizia Consiliului comunal Doina din 08.08.2007, în atribuțiile de serviciu ale căreia intră avizarea proiectelor de decizii ale Consiliului local și contrasemnarea deciziilor, comunicarea și remiterea autorităților și persoanelor interesate a actelor emise de consiliul local și primar, informarea publicului referitor la deciziile adoptate și la dispozițiile emise, eliberarea extraselor și copiilor de pe orice act din arhiva consiliului local, păstrarea și aplicarea sigiliului, în conformitate cu prevederile art. 39 alin.(l) lit. c), g), h) și j) a Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, înțelegând și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale ilegale, pe parcursul lunilor mai-septembrie 2014, urmărind scopul confecționării documentelor oficiale false, care acordă drepturi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, la propunerea primarului s. Doina, r-nul Cahul, Verdeș Liudmila și prin înțelegere prealabilă cu aceasta, acționând coordonat, având scopul falsificării documentelor oficiale, aflându-se în s. Doina, r-nul Cahul, urmărind scopul producerii unor consecințe juridice săvârșirea unei fapte cu intenție, care poate produce consecințe socialmente periculoase a falsificat "deciziile Consiliului comunal Doina, cu nr. 03/06 din

26.05.2014 în care a introdus date false cu privire la formarea și separarea bunurilor primăriei comunei Doina”, precum că ”se formează bunurile imobile ale UAT Doina cu nr. cadastral 2130108432 și suprafața totală 8,7191 situate pe teritoriul s. Doina, r-nul Cahul în bunuri imobile, trei părți cu suprafețele de 0,80 ha, 2 ha, 5,9191 ha”, cât și ”decizia Consiliului comunal Doina cu nr. 06/06 din 17.07.2014 în care a introdus date false cu privire la modificarea deciziei despre aprobarea numerelor cadastrale atribuite terenurilor UAT s. Doina, r-nul Cahul din 15.02.2013”, precum că ”se consideră dreptul de proprietate publică domeniul privat al Unității Administrativ Teritoriale Doina următorul teren cu nr. cadastral 2130108432 cu suprafața de 8,7191 ha. Scopul repartizării terenului este teren agricol pentru construcții agricole. Se aprobă planul cadastral al terenului agricol cu nr. cadastral 2130108432”, deși Consiliul comunal Doina nu a adoptat în realitate asemenea decizii la ședințele acestuia din 26.05.2014 și respectiv 17.07.2014. Deciziile în cauză le-au prezentat la Oficiul Cadastral Teritorial Cahul și care au servit drept temei juridic la înregistrarea bunului imobil cu nr. cadastral 2130108432, atribuindu-i drept de proprietate Primăriei comunei Doina, r-nul Cahul.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatelor Verdeș Liudmila și Roșca Olga, recunoscute vinovate în baza art. 361 alin.(2) Cod penal a le fi stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime a câte 400 unități convenționale fiecare și în baza art. 65 alin.(3) Cod penal, a fi aplicată în privința lor și pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a ocupa anumite funcții în sfera publică pe un termen de câte 2 ani.

În motivarea apelului s-a indicat că, la pronunțarea sentinței, nu s-a luat în considerare faptul că prin acțiunile sale inculpatele, au prejudiciat considerabil interesele publice ca urmare a încălcării normelor imperative ale legilor, subminarea imaginii organelor publice și instituțiilor de stat. Totodată, a indicat apelantul că fapta a fost comisă în timpul exercitării de către inculpate a funcțiilor publice, circumstanță care sporește considerabil gradul social-periculos al faptei.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 martie 2016, s-a dispus admiterea apelului procurorului, casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei cu pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează:

În privința lui Verdeș Liudmila și Roșca Olga, recunoscute vinovate în baza art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, prin aplicarea art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală la pedeapsa cu amendă în mărime de 300 unități convenționale, în conformitate cu art. 65 alin.(3) Cod penal se aplică pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în întreprinderile, instituțiile, organizațiile de stat și administrației publice pe un termen de 1 (unu) an fiecare.

În rest sentința a fost menținută.

4.1 Instanța de apel audiind părțile, studiind materialele dosarului, analizând hotărârea primei instanțe, prin prisma motivelor invocate în cererea de apel, a reținut că

instanța de fond a cercetat toate aspectele cauzei penale, a apreciat complet și obiectiv probele administrate și just a concluzionat că este pe deplin dovedită vinovăția inculpatelor Verdeș Liudmila și Roșca Olga în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, conform indicilor *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi și eliberează de obligații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane.*

Cu referire la pedeapsa stabilită în privința inculpatelor, Colegiul judiciar a considerat că prima instanță a ținut cont de prevederile art.7, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Inculpatele Verdeș Liudmila și Roșca Olga au săvârșit o infracțiune, care conform prevederilor art. 16 Cod penal, se atribuie la categoria celor mai puțin grave, la locul de trai sunt caracterizate pozitiv, anterior nu au fost judecate. Inculpata Verdeș Liudmila are gradul II de invaliditate.

Analizând personalitatea inculpatelor Verdeș Liudmila și Roșca Olga, circumstanțele care atenuază răspunderea penală și lipsa celor care agravante, faptul că sunt pentru prima dată pe banca acuzaților, s-au căit sincer de cele comise, la locul de trai sunt caracterizate pozitiv, faptul că infracțiunea a fost săvârșită cu folosirea situației de serviciu, care a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, a subminat imaginea organelor și instituțiilor publice, Colegiul judiciar a considerat că instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a stabili inculpatelor pedeapsa penală sub formă de amendă, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, în mărime de 300 unități convenționale, ea fiind una echitabilă, legală și direct proporțională gravității faptei comise și consecințele acesteia.

În același timp, Colegiul judiciar a considerat că, prima instanță eronat a ajuns la concluzia de a nu aplica în privința inculpatelor pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

Făcînd trimitere la prevederile art. 65 alin.(3) Cod penal, Colegiul judiciar a reținut că deținerea de către Verdeș Liudmila a funcției de primar al s. Doina și de către Roșca Olga a funcției de secretar al Primăriei și Consiliului local Doina, a facilitat confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, anume a deciziilor Consiliului comunal Doina cu nr. 03/06 din 26.05.2014 și cu nr. 06/06 din 17.07.2014, care acordă anumite drepturi. Respectiv, rezultă că funcțiile deținute de inculpate au fost utilizate pentru săvârșirea infracțiunii incriminate.

În acest context, Colegiul judiciar a considerat la caz strict necesar de a aplica în privința inculpatelor pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a ocupa funcții publice în întreprinderile, instituțiile, organizațiile de stat și administrației publice, or, anume în cadrul organelor administrației publice, ele au utilizat funcțiile întru

confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false. Mai mult ca atât, infracțiunea comisă de inculpate face parte din categoria celor care la moment prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, care discreditează și compromite activitatea acestora, au utilizat statutul funcției, drepturile și avantajele pe care le acordă aceasta pentru facilitarea comiterii infracțiunii incriminate. Prin urmare, s-a constatat că nu este posibil de a păstra un asemenea drept în contextul în care acestea au folosit ilegal o funcție publică.

Astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță eronat a concluzionat că dacă sancțiunea normei de incriminare nu prevede pedeapsa complementară, aceasta nu urmează a fi aplicată, ceea ce vine în contradicție cu prevederile art. 65 alin.(3) Cod penal cât și cu art. 75 alin.(1) Cod penal.

5. Împotriva deciziei menționate declară recursuri:

5.1 *Avocatul Chiriacov Grigore în numele inculpatei Roșca Olga*, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei în privința lui Roșca Olga în partea stabilirii pedepsei și emiterea unei hotărâri prin care să fie menținută în această parte sentința instanței de fond, pe motiv că instanța de fond a apreciat corect circumstanțele cauzei, iar la stabilirea și individualizarea pedepsei, instanța de apel nu a arătat din care considerente pedeapsa stabilită de prima instanță nu va asigura atingerea scopului pedepsei, or inculpatele anterior nu au fost trase la răspundere penală, și-au recunoscut vinovăția menționând că pe viitor nu vor utiliza postul ocupat în scopul săvârșirii de noi infracțiuni, iar cauza la cererea acestora a fost examinată în procedură simplificată.

5.2 *Avocatul Grosu Eugen în numele inculpatei Verdeș Liudmila*, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei în privința lui Verdeș Liudmila în partea stabilirii pedepsei complementare și emiterea unei hotărâri prin care să fie menținută în această parte sentința instanței de fond, deoarece instanța de apel stabilind pedeapsa inculpatei nu a ținut cont de circumstanțele atenuante, și anume recunoașterea vinovăției și căința sinceră.

5.3 Procurorul pe marginea recursurilor ordinare declarate a prezentat referință, prin care solicită respingerea acestora, cu menținerea hotărârii contestate, deoarece pedeapsa sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumită funcție are menirea pentru prevenirea de a comite noi infracțiuni și instanța ținând cont de caracterul infracțiunii săvârșite, corect a ajuns la concluzia privind privarea acestora de dreptul de a ocupa o anumită funcție.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat*

împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că acesta este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportînd aceste prevederi la speța examinată Colegiul penal reține, că recursul declarat de avocatul Chiriacov Grigore în numele inculpatei Roșca Olga are ca temei pct.10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală care stipulează că, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, iar recursul declarat de avocatul Grosu Eugen în numele inculpatei Verdeș Liudmila are ca temeiuri pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței* precum și cînd *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Instanța de recurs precizează că avocatul Grosu Eugen referindu-se la pct. 6 din norma menționată, nu concretizează care anume eroare din cele indicate în punctul respectiv a fost comisă de instanța de apel, însă de fapt critică decizia doar în partea stabilirii pedepsei complementare în privința lui Verdeș Liudmila.

Instanța de recurs menționează că, nici unul din prevederile la care se referă autorii recursurilor nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Se reține, că recurenții sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatelor, dar critică decizia contestată doar în partea ce ține de pedeapsa complementară stabilită de instanța de apel, considerînd-o prea aspră, solicitînd în această parte, menținerea sentinței.

După cum s-a menționat mai sus, Colegiul penal consideră că temeiurile pentru recurs semnalate de recurenți nu sunt incidente în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală la soluționarea chestiunii cu privire la

individualizarea pedepsei în privința inculpatelor, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective se relevă următoarele.

Așa cum stipulează doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Astfel, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmînd ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Colegiul consideră că la stabilirea inculpatelor a pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în întreprinderile, instituțiile, organizațiile de stat și administrației publice, instanța de apel corect a menționat că anume funcțiile deținute de inculpate au fost utilizate pentru săvârșirea infracțiunii incriminate. Este de menționat și faptul că aplicarea acestui tip de pedeapsă prin prisma art. 65 Cod penal, este exclusiv prerogativa instanței de judecată și este determinată în mod principal de necesitatea de a preveni recidiva persoanelor care au comis infracțiuni în legătură cu funcția ocupată sau cu activitatea profesională.

În acest context, Colegiul penal susține întru totul poziția instanței de apel care a considerat că, este necesar de a aplica în privința inculpatelor pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în întreprinderile, instituțiile, organizațiile de stat și administrației publice, deoarece anume în cadrul organelor administrației publice, inculpatele au utilizat funcțiile întru confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false.

Din aceste considerente se conchide că, de fapt în cauză nu s-au comis erorile de drept prevăzute în pct.6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală la care se face referință de către recurenți, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate,

pedeapsa stabilită inculpatelor fiind aplicată de către instanța de apel în limitele legii, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Chiriacov Grigore în numele inculpatei Roșca Olga și de avocatul Grosu Eugen în numele inculpatei Verdeș Liudmila, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 martie 2016, în cauza penală în privința lui Verdeș Liudmila și Roșca Olga, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 27 iulie 2016.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun